

Fokusgrupp

Fokusgrupp är ett verktyg för att ta fram kunskap och erfarenheter hos de som har erfarenhet av verksamhetens tjänster och service. Man samlar en grupp till en intervju där man kan fördjupa sig i vad som är viktigt för dem och få en djupare förståelse om deras upplevelser, behov, attityder, rädslor och förväntningar.

När ska verktyget användas?

Verktyget används för att genom systematiska gruppintervjuer kartlägga patienternas tankar, upplevelser, behov, attityder, rädslor, förväntningar och känslor samt för att få ökad insikt i hur man kan använda patienternas kunskap i början av en utvecklingsprocess. Fokusgrupp bygger på öppen dialog och delaktighet från deltagarna. En fördel med metoden är att man får djup i svaren och att många perspektiv kommer fram, trots att gruppen inte behöver vara större än sex till åtta personer. Det är ett sätt att involvera patienterna i ett tidigt skede av processen för att ta fram rätt frågor ur ett patientperspektiv.

En lämplig gruppstorlek är cirka 6 till 12 deltagare för att de skall känna sig bekväma i att uttrycka sina åsikter. För att få en stor tillförlitlighet till resultatet är det bra om man kan genomföra samma fråga i flera grupper.

Hur gör man?

Fokusgruppsintervju utgår från gruppens och deltagarnas bedömning om vad som är viktiga faktorer i en viss fråga. Ofta kombineras kartläggningen med att också värdera dessa faktorer. Det som gruppen tycker är viktigt betygsätts och ska ge ett underlag om vad som är mest angeläget att ta tag i.

Steg 1.

Börja med att definiera syfte, frågeställning och över typ av grupp som ska intervjuas, till exempel patient/brukarföreträdare, anhöriga eller andra. Exempel på frågeställningar: "Vad är viktigt för att du ska tycka att vården har hög kvalitet?", "Vad bidrar till en förbättring för dig?"

Steg 2.

Förklara syftet med fokusgruppen för patienterna när de kontaktas.

Steg 3.

Roller: Moderatören är den som är förberedd och insatt i ämnet/frågeställningen som skall diskuteras. Till sin hjälp behöver moderatören ha en medhjälpare som dokumenterar under intervjun. Lokalen ska vara möblerad i en halvmåne så att deltagarna ser tavlan där dokumentationen görs löpande.

Moderatören håller i intervjun, samtalsstrukturen och ser till att alla får komma till tals. Man kan också spela in samtalet och transkribera det (skriva ut) i efterhand.

Steg 4.

Sammanställ resultaten och redovisa dem för deltagarna. Deras sammanfattning och verifiering av resultatet är viktig. Är det något som saknas?

Steg 5.

Formulera ett mål för ert förbättringsarbete utifrån det ni har lärt er av kartläggningen.

Utmaning

För att få en bra och öppen stämning i gruppen är det bra att först samlas kring kaffe eller liknande och småprata med varandra.

Ett för snävt syfte eller frågeställning kan göra att kunskap och aspekter inte kommer fram i samtalet.

Gruppens språkkompetens och förståelse kan påverka hur diskussionen utvecklas. Det är också viktigt att tänka på att alla kommer till tals lika mycket. Man bör ha sin uppmärksamhet på att ingen person blir för dominerande och att de som inte är vana att tala får möjlighet att berätta.